

ISBN 978-960-518-430-8

© 2014, Ι. Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ – ΟΡΜΥΛΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
«ΙΝΔΙΚΤΟΣ» ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Καλλιδρομίου 64, 114 73 ΑΘΗΝΑ, Τηλ.: 210.88.38.007, e-mail: indiktos@indiktos.gr

ΑΡΧΙΜ. ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

Ἐπιμέλεια κειμένου - Σχολιασμός:
ΙΕΡΟΝ ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΟΡΜΥΛΙΑΣ

ΙΝΔΙΚΤΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐναν πνευματικό λειμῶνα, ἀπείρως ἀνώτερο ἀπὸ ἐπίγειο, ἀποτελοῦν οἱ λόγοι τοῦ Γέροντος Αἰμιλιανοῦ ποῦ ἀκολουθοῦν στὸν παρόντα τόμο, μὲ τίτλο ΛΟΓΟΙ ΕΘΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ. Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἔχουν ἀπευθυνθῆ κατὰ τὰ ἔτη 1976-1991, εἴτε στοὺς ἐν τῷ κόσμῳ πιστοὺς, εἴτε στοὺς μοναχοὺς τῆς Ἱ. Μονῆς Σίμωνος Πέτρας ἢ στὶς μοναχὲς τοῦ Ἱ. Κοινοβίου Ὁρμουλίας, ἐξ ἀφορμῆς δεσποτικῶν, θεομητορικῶν καὶ λοιπῶν ἐορτῶν.

Στὸν λειμῶνα αὐτόν, ἀγαπητὲ ἀναγνώστη, βρίσκεις ἓνα θαυμασίο ὁδηγὸ γιὰ τὴν πορεία σου μέσα στὸ ἔτος, ἓνα ἐργαλεῖο αὐτογνωσίας, ἴσως ἐνώδυνο ἐπίστε καὶ ἀνώδυνο, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἰαματικό. Ἀνακαλύπτεις τοὺς θησαυροὺς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἀνανεώνεσαι· σοῦ δημιουργεῖται ὁ πόθος νὰ ἀγωνισθῆς, νὰ ἀφήσῃς τὰ ἐπίγεια, νὰ ἀνέβῃς στὰ ἐπουράνια.

«Ὁ Θεός, διαβάξεις, κρατάει στὰ δάκτυλά του τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς· αὐτὸς μᾶς ἔβαλε καὶ σήμερα στὸ κύλισμα τοῦ νέου χρόνου. Γιὰ μᾶς ὁ νέος χρόνος εἶναι, θὰ λέγαμε, ἓνας χρόνος λιγώτερος στὴν ζωὴ μας. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν μεγαλώνουμε, ἀλλὰ ὅτι μικραίνομε κατὰ ἓνα χρόνο, μὲ τὸ νὰ πλησιάζουμε ὄλο καὶ περισσότερο νὰ δοῦμε πρόσωπο πρὸς πρόσωπο τὸν Θεόν»¹. Τί μεγαλεῖο! Τὰ ἄσπρα μαλλιά σου δίνουν τώρα ζωὴ· δὲν ἔχουν σχέση με τὴν φθορά, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀφθαρσία.

Τὴν πρώτη τοῦ νέου ἔτους ἐορτάζουμε τὴν Περιτομὴ τοῦ Κυρίου. Ἡ περιτομὴ ὑπῆρξε ἡ μεγαλύτερη αἰσχύνη διὰ τὸν Κύριον, διότι ἐσήμαινε ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός. Ὁ Κύριος ὅμως περιετμήθη, γιὰ νὰ σοῦ πῆ: «Ὅπου ἔπεσες ἐσύ, ἔρχομαι καὶ ἐγώ· ὅπου ντροπιάζεσαι ἐσύ, ἔρχομαι καὶ ἐγώ νὰ ντροπιασθῶ μαζί σου· μόνον νὰ νοιώθῃς ὅτι καὶ στὴν κόλασι, ἀκόμη καὶ ἀνάμεσα στοὺς λέοντες καὶ τοὺς πόνους

1. Α΄ Κορ. 13,12.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

καὶ τίς θλίψεις, εἶμαι ἐγὼ ὁ Θεός σου. Εἶμαι πάντα μαζί σου, εἶμαι στὰ βλέφαρά σου, στὴν καρδιά σου τὴν ἀμαρτωλή, στὸν πόνο σου τὸν βαθύ».

Μαζί με τὴν Περιτομὴ τοῦ Κυρίου εορτάζουμε καὶ τὸν Μέγα Βασίλειο. Ὁ ἅγιος με τὴν ζωὴ του γίνεται τὸ παράθυρο μέσφ τοῦ ὁποίου κοιτάξεις τὸν Θεὸν στὰ ἔγκατά σου. Αὐτὸ τὸ διαπιστώνεις καὶ ἀπὸ τὸ βίωμα ἐνὸς ἀπλοῦ πιστοῦ.

«Ἰορδάνης, τόπος παρουσίας τοῦ Θεοῦ, συνεχίζεις νὰ διαβάζεις, τόπος γεματός ἀγγέλους εἶναι ἡ Ἐκκλησία μας». Μπαίνεις μέσα καὶ τὸ νοιώθεις, δὲν εἶσαι μόνος σου. Τάγματα ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων, μυριάδες ἁγίων περικυκλώνουν τὸ ἅγιο θυσιαστήριο. Παίρνεις θάρρος, ἡ ψυχὴ σου ἀνασαίνει, ὁ νοῦς σου φωτίζεται. Ἡ ζωὴ σου γίνεται χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις.

Προχωρεῖς, φλέγεται ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν Θεόν, ποθεῖς νὰ ζήσης μόνος μόνφ τῷ Θεῷ. Στὴν ἔρημο; Στὴν κοινωνία σου με τοὺς ἀθρώπους; Ὅπως μπορεῖς. Οἱ Πατέρες προτιμοῦσαν τὴν ἔρημο, πού εἶναι μία ἔξοδος, μία τελεία ἀπομάκρυνσις, ἕνας θάνατος. Ἐκεῖ ἔχεις τὴν δυνατότητα νὰ μὴν ὑπάρχη τίποτε γιὰ σένα πού νὰ δονῆται, νὰ πάλῃ. Ἐκεῖ μπορεῖς νὰ ζῆς σὲ μία ἀπόλυτη σιωπῇ. Ὅμως, τελικῶς, ἡ ἔρημος γίνεται ζωὴ ὁ Χριστὸς ἔρχεται τόσο κοντά σου, ὥστε νοιώθεις τὸ χνώτο του, ἐν συνεχείᾳ καὶ τὸ ἀγκάλιασμά του. Προχωρῶντας, τελεῖται μέσα σου ἕνας μυστικὸς γάμος, μία παρθενικὴ κύησις, ἕνας τόκος, πού εἶναι εἴσοδος σὲ μιὰ ἄλλῃ ζωὴ.

Σὲ αὐτὸν τὸν ἀγῶνα σου ἔρχεται ἀρωγός σου ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας, τῶν Πατέρων, ὁ ἡσυχασμός. «Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ φανερώνεται, μπαίνει μέσα μας, ἄλλοτε σὰν ἀόρατο καὶ ἄλλοτε σὰν ὄρατο φῶς. Αὐτὸ τὸ φῶς ὑπῆρχε στὴν θεοπρεπῆ ἡσυχία τῶν τριῶν προσώπων, χυνόταν καὶ ἀκτινοβολοῦσε μεταξύ τους· ἐν συνεχείᾳ, ἄρχισε νὰ ἀκτινοβολῇ πρὸς τὰ ἔξω».

Τὸ φῶς αὐτὸ ἀκτινοβόλησε καὶ στὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες, ἄνθρωποι θεοφόροι προανήγγειλαν τὴν ἔλευσι τοῦ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυρίου, τὸν θάνατό του καὶ τὴν ἀνάστασί του, τὸ ὅτι ὁ Κύριος θὰ ἦταν γιὰ σένα ὁ αἰώνιος βασιλεὺς, ὁ προφήτης, ὁ μέγας ἀρχιερεὺς. Πόσες φορές δὲν νοιώθεις ἀνασφάλεια ἀκούγοντας ἢ βλέποντας τὰ ὅσα συμβαίνουν γύρω σου; Ὁ Κύριος εἶναι ὁ μόνος πού μπορεῖ νὰ σοῦ χαρίσῃ διαρκῆ ἀσφάλεια. Πόσες φορές δὲν νοιώθεις θλιμμένος, ἀπογοητευμένος; Σήκωσε τότε τὸ βλέμμα σου καὶ ἀτένισε τὸν Κύριον· αὐτὸς μπορεῖ νὰ σέ διεγείρῃ, νὰ σέ ἐμψυχώσῃ, νὰ σέ ἐμπνεύσῃ, νὰ σέ κἀνῇ νεανία γεμᾶτο ἐνθουσιασμὸ καὶ δύναμι, διότι εἶναι ὁ μέγας προφήτης. Καὶ ὅταν, βλέποντας τὶς ἁμαρτίες σου, τὶς πτώσεις σου, τὶς ἀδυναμίες σου, καταλαμβάνεσαι ἀπὸ ἀθυμία, μὴν ἀπελπίζεσαι. Θέσε ὅλη τὴν ἐλπίδα σου εἰς τὸν Κύριον, σὲ αὐτὸν πού μπορεῖ νὰ σὲ πάρῃ ἀπὸ τὴν λάσπη καὶ νὰ σὲ κἀνῇ ἄγγελος· σὲ αὐτὸν πού μπορεῖ νὰ πάρῃ τὴν ἁμαρτία σου, νὰ τὴν βάλῃ στὸ θυσιαστήριον καὶ νὰ τὴν κἀνῇ εὐάρεστο θυμίαμα, διότι εἶναι ὁ μέγας ἀρχιερεὺς σου. Καὶ κάτι ἀκόμη: Ὁ Κύριος εἶναι ὁ μυστικὸς θησαυρὸς σου, τὸ βέλος πού τοξεύει τὴν καρδιά σου.

Φθάνεις στὴν Ἀνάληψι τοῦ Κυρίου. Μαθαίνεις ὅτι, ἂν ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ χάσῃ τὴν ζωὴ του, γιὰ νὰ τὴν κερδίσῃ, πόσο μᾶλλον ἔπρεπε νὰ ἀπολέσῃ τὸν Θεὸν γιὰ νὰ τὸν εὔρῃ. Γνώριμο δὲν σοῦ εἶναι αὐτό; Πόσες φορές ὁ πόνος, οἱ δυσκολίες, οἱ ἀρρώστιες, οἱ ἀμφιβολίες σὲ κάνουν νὰ νοιώθῃς ὅτι ἔχασες τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἐγκατέλειψε! Τώρα βεβαιώνεσαι ὅτι κάτι καλύτερο ἐτοιμάζει ὁ Θεὸς γιὰ σένα. Ἔτσι ἔγινε καὶ μετὰ τὴν Ἀνάληψί του. Ὁ Κύριος ἐπέστρεψε στοὺς πατρικοὺς κόλπους καὶ ἐκάθισε ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς τὴν ἀνθρώπινη φύσι μας. Κατὰ κάποιον τρόπο, μετὰ τὴν Ἀνάληψί του γεννήθηκε ἀκόμη μία φορά στοὺς πατρικοὺς κόλπους ὄχι ὡς Θεός, ἀλλὰ ὡς Θεάνθρωπος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι γέννησε τὸν ἄνθρωπο στοὺς πατρικοὺς κόλπους, ἀφοῦ τὸν ἔνωσε ὀριστικὰ μαζί του, τὸν οἰκειοποιήθηκε, τὸν ἔκανε υἱό του.

Γιὰ νὰ καταλάβῃς καλύτερα αὐτὰ τὰ νοήματα, διάλεξε μιὰ ἡσυχὴ ὥρα—προτίμησε τὴν νύχτα—, ἄφησε μακριὰ τὰ προβλήματα σου καὶ

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

τις μέριμνές σου, και ἔτσι ἤρεμος και γαλήνιος πλησίασε με πολλή ταπεινώσι τὰ κράσπεδα τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ. Νὰ εἶσαι σίγουρος ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, κάποια στιγμή πού δὲν θὰ τὸ περιμένης, θὰ σοῦ κἀνη διάφανα τὰ πάντα.

Και τώρα πρόσεξε πόσο πιστὸς εἶναι ὁ Κύριος στοὺς λόγους του. Εἶχε πει στοὺς μαθητὰς του ὅτι συμφέρει νὰ ἀπέλθῃ, γιὰ νὰ ἀποστείλῃ τὸν Παράκλητο. Λίγες ἡμέρες μετὰ τὴν Ἀνάληψί του ἐκπλήρωσε τὸν λόγο του· ἔστειλε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, αὐτὸ πού συγκροτεῖ τὰ πάντα, πού ἀσχολεῖται μαζί σου· τὸ φέρεις μέσα σου, τὸ ἀναπνέεις, σοῦ ὀμιλεῖ, σὲ ἀγαπᾷ, σὲ περικυκλώνει. Καὶ ὅμως δὲν τὸ καταλαβαίνεις. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔδειχνε τὴν παρουσία του με τὴν φωνή του, με τὴν πνοή του, με τὴν δύναμι, με τὴν δυνατότητα νὰ ἐλέγχει, νὰ ἐμποδίζει, νὰ ἀφορίζει. Στὴν Καινὴ Διαθήκη καλεῖ τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁδηγεῖ, τοὺς οἰκοδομεῖ, τοὺς ἀγιάζει. Πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Κυρίου δὲν παρέμενε και δὲν ἀπεκαλύπτετο συνεχῶς. Τώρα δὲν φεύγει πιά, μένει στὴν Ἐκκλησία και μέσα σου, κἀνει τὸ σῶμα σου ναό, χαρίζει ἰδιαιτέρα χαρίσματα στὸν καθένα και ἔρχεται μέσα σου, κυρίως με τὴν εὐχή.

Φθάνεις στὴν Παναγία και νοιώθεις νὰ σὲ κοιτάξῃ στὰ μάτια, νὰ καταλαβαίνῃ τὰ μύγια τῆς καρδιάς σου, τοὺς ἀναστεναγμούς σου, νὰ σὲ σκεπάζῃ με τὸ μαφόριό της, νὰ κατευθύνῃ τὰ βήματά σου.

Νὰ και ὁ Πρόδρομος, οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ ἅγιοι Νικόδημος και Αἰμιλιανός, ἡ ἅγια Μαγδαληνή. Στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ ὁ Μέγας Βασίλειος, στὸ τέλος ὁ ἅγιος Σίμων ὁ Μυροβλύτης, ὁ κτίτωρ τῆς Σιμωνόπετρας. Τοὺς χαίρεσαι, τοὺς θαυμάζεις γιὰ τὴν ἀγάπη τους στὸν Θεόν, γιὰ τὴν τόλμη τους μπροστὰ στὸν θάνατο, θέλεις νὰ τοὺς μιμηθῆς, ζητᾷς τίς προσευχές τους. Εἶναι δυνατόν νὰ μὴν τίς ἔχῃς; Φίλοι σου και ἀδελφία σου εἶναι, μία οἰκογένεια ἀποτελεῖς μαζί τους.

Ἐν συνεχείᾳ, φθάνεις στὸ ἀποκορύφωμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σου, καταλαμβάνεσαι ἀπὸ παραλήρημα χαρᾶς. Βρίσκεσαι ἐπάνω στὸ Θαβώρ. Σίγουρα κάποτε και σύ, διαβάζοντας τὸν βίο ἐνὸς ἁγίου ἢ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

γιορτάζοντας την Μεταμόρφωσι τοῦ Κυρίου, θά πόθησες νά ἔβλεπες τόν Κύριον μέσα στό φῶς, ἢ ἔστω νά ἔβλεπες τὸ φῶς. Καί ἂν αὐτὸ δὲν ἔγινε ποτέ, ὅταν μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου προσπαθεῖς νά πετύχης κάτι, σέ αὐτὴ τὴν ἐπιδιώξι σου κρύβεται μιὰ βαθύτατη καὶ ξεχασμένη ἐμπειρία σου, χωνιασμένη ἀπὸ τὴν πρώτη πτώσι καὶ τὰ πάθη σου, ἢ ζωὴ σου μὲ τόν Κύριον μέσα στό φῶς.

Ὁ Θεὸς εἶναι φῶς, εἶναι φτιαγμένος στὰ μέτρα σου, ἀφοῦ τίποτε δὲν καταλαβαίνεις τόσο, ὅσο αὐτὸ πού βλέπεις· εἶναι φῶς, γιὰ νά μπορῆς νά τὸν προσλαμβάνης, καὶ αὐτὸ συμβαίνει μόνον στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πῶς; Ἐσὺ ὀδεύεις πρὸς τὸν Θεόν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ ἡρεμίᾳ, καὶ αἰφνιδίως βρίσκῃσαι μέσα στό φῶς. Τότε ἀνακαλύπτεις μέσα σου τὸν Θεόν καὶ ὅτι ἐσὺ εἶσαι ἐντὸς τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀκτινοβολεῖς τὸν Θεόν.

Πῶς εἶναι δυνατὸν νά συμβῆ αὐτό; Ἐγὼ εἶμαι ἀμαρτωλός, ἀναλογίζεσαι. Naί, ἔχεις δίκαιο, ἀλλὰ πρόσεξε τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ: σιγὰ σιγὰ σέ ὀδηγεῖ καὶ σοῦ χαρίζει αὐτὸ τὸ βίωμα. Πῶς; Μὲ τὴν λατρεία, μὲ τοὺς τρεῖς ἀσκητικoὺς τρόπους, πού σοῦ χαρίζουν τὰ οὐράνια χαρίσματα, τὴν ἀγρυπνία, τὴν νηστεία, τὴν προσευχή. Ἔτσι, θά ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ πάθη σου, ἀπὸ τίς ἄλογες καὶ παράνομες μεταπτώσεις. Μέχρι τότε τὸ φῶς θά ὑπάρχη, ἀλλὰ θά κρύβεται μέσα στὸν γνόφο, μὴ τυχὸν τὸ δῆς καί, ὅπως ἀκόμη δὲν ἔχεις φθάσει στὴν μετάνοια, πεθάνης. Μὴ φοβᾶσαι ὅμως, ἢ πνευματικὴ ζωὴ εἶναι καὶ γιὰ σένα· εἶναι δὲ κάτι τὸ πολὺ φυσικό, ἀρκεῖ νά καταλάβῃς τὴν ἀσθενείᾳ σου, νά νοιώσῃς ὅτι εἶσαι ἀνάξιος νά δῆς τὸν Θεόν. Παράλληλα, φύγε μακριὰ ἀπ' ὅτι ἀπομακρύνει τὸν Θεόν, καὶ ἐξασφάλισε ὅτι τὸν προσελκύει, τὴν χαρά, τὴν εἰρήνη, τὴν ἄνεσι, τὴν θερμότητα τῆς καρδίας. Πορευόμενος ἔτσι, νά εἶσαι σίγουρος ὅτι θά φθάσῃς σὲ ἓνα σημεῖο πού θά νοιώσῃς ὅτι ἓνα φῶς σὲ ζεσταίνει, τὸ φῶς τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ σου.

Καὶ πάλι μπροστά σου ἡ Παναγία, αὐτὴ πού σέ φωτίζει, πού σοῦ μαθαίνει καὶ σοῦ ἐμπνέει τὴν εὐχή. Δι' αὐτῆς εἰσέρχεται τὸ ἀκτινο στο φῶς στὴν καρδιά καὶ στὸν νοῦ σου· αὐτὴ σοῦ χαρίζει οὐράνια

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

βιώματα, σὲ κάνει μετάρσιο, ὥστε νὰ ἔχῃς τὴν δύναμι νὰ πορεύεσαι στὴν ζωὴ. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, σοῦ τὸ μαρτυρεῖ ὁ μοναχὸς μὲ τὸ ὑπέροχο βιώμα του.

Μετὰ τὴν Παναγία συναντᾷς τοὺς ἀγγέλους καὶ μαθαίνεις γιὰ τὴν φύσι τους, γιὰ τὴν σχέσι τους μὲ τοὺς ἀνθρώπους, γιὰ τὴν πτώσι τους. Ἐκπλήσσεσαι ἀπὸ τὴν ταχύτητα τῆς ἐνεργείας τους, θαυμάζεις τὸν τιτάνιο ἀγῶνα τους προκειμένου νὰ σὲ ἀποσπάσουν ἀπὸ τὰ ὀρώμενα, γιὰ νὰ καταλάβῃς ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου. Καὶ ἂν κάτι μέσα σου σοῦ λέγῃ ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι μαζί σου ἐπειδὴ σοῦ συμβαίνει κάποιο κακό, πρόσεξε, διότι ἔτσι ἀπωθεῖς τὸν Θεόν, ἐνῶ νομίζεις ὅτι σὲ ἀπωθεῖ ὁ Θεός.

Φθάνοντας στὸν Γεδεὼν μένεις ἐκστατικὸς, παρακολουθῶντας τὴν προσπάθεια καὶ τὴν ἐπιμονὴ τοῦ ἀγγέλου νὰ πείσῃ τὸν Γεδεὼν ὅτι τὸ μόνο πού χρειάζεται γιὰ νὰ νικήσῃ τοὺς ἐχθροὺς εἶναι νὰ ξεπεράσῃ τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ του, ἐνθουσιούμενος τὰ θαυμάσια πού ἐτέλεσε ὁ Κύριος στὸ παρελθόν.

Στὸ ὄραμα τοῦ Δανιὴλ συνειδητοποιεῖς τὴν δύναμι τῆς νηστείας καί, παράλληλα, βλέπεις ὅτι ὅλος ὁ οὐρανός, ὅχι μόνον ὁ Θεός, ἀσχολεῖται μὲ σένα· ἐσένα περιμένουν, γιὰ σένα ἀγωνίζονται ἐκεῖ ἐπάνω, διότι τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς σου δὲν λύνονται εὐκόλα, καὶ ἐμπόδιο εἶσαι ἐσὺ ὁ ἴδιος. Ἐσὺ ἐμποδίζεις τὴν πρόοδό σου πρὸς τὸν Θεόν καὶ δημιουργεῖς ἀνυπέρβλητες καταστάσεις. Ἰδιαίτερα, προσπάθησε νὰ μὴ διαφωνῆς μὲ τοὺς συνανθρώπους σου, διότι τότε ἡ λύσις εἶναι τόσο δύσκολη, ὥστε κατὰ κάποιον τρόπο καὶ οἱ ἄγγελοι ἀμφισβητοῦν μεταξύ τους τὸ τί πρέπει νὰ γίνῃ.

Καὶ τώρα, νὰ τὰ εἰσόδια τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ. Ἴσως σοῦ φανῇ περίεργο, γιατί νὰ κρῦψῃ ὁ Κύριος τὴν θεότητά του κάτω ἀπὸ τὴν σάρκα του καὶ γιατί ἡ Θεοτόκος σὲ ὅλη της τὴν ζωὴ νὰ ὑπηρετῇ τὴν κένωσι καὶ τὸ κρῦψμο τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν ἐντείνῃς τὴν προσοχή σου καὶ εἶσαι εὐλαχρινής, γρήγορα θὰ καταλάβῃς ὅτι κρῦβεται ὁ Κύριος, διότι φοβᾶσαι νὰ τὸν κρατήσῃς κοντά σου. Ναί

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

μὲν τὸν θέλεις, ἐπιθυμοῦς τὸ φῶς, τὸ ἄνοιγμα τῶν οὐρανῶν, ἀλλά, ὅταν σὲ πλησιάσουν, φοβᾶσαι καὶ ἀποτραβίεσαι· προτιμᾶς νὰ εἶσαι μόνος σου, διότι ὁ Θεὸς εἶναι καθολικὸς καὶ παγκόσμιος.

Τὸ κρύψιμο τοῦ Θεοῦ τὸ συναντᾶς καὶ στὰ μυστήρια. Κρύβεται ὁ Θεὸς πίσω ἀπὸ τὸν ἄρτο καὶ τὸν οἶνο, πίσω ἀπὸ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ ἔλαιον, γιὰ νὰ μπορῆς νὰ τὸν κρατᾶς· διαφορετικὰ δὲν θὰ μποροῦσες. Παίρνοντας αὐτὰ τὰ στοιχεῖα ὡς εὐχάριστη γεῦσι, παίρνεις τὸν Χριστόν, τὴν Θεότητα. Καὶ μὴν ἐκπλαγῆς· ἀκόμη καὶ οἱ ἁμαρτίες σου, τὰ πάθη σου κρύβουν τὸν Θεόν. Τὸν Θεὸν ἔκρυβαν καὶ οἱ παραβολές, τὰ θαύματα, οἱ προφητεῖες.

Τέλος τὸν Θεὸν κρύβει καὶ ἡ μοναστικὴ πολιτεία· τὸν κρύβει ἀπὸ τὰ μάτια τῶν μοναχῶν καὶ τοῦ κόσμου, διότι εἶναι εἴσοδος σὲ ἓνα ἄδυτο. Ὁ μοναχὸς ζῆ ἀπλὰ καὶ φυσικὰ τὸ κρύψιμο τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν ἡσυχία, στὴν ἀμεριμνία, στὸν περιορισμὸ του σὲ ἓναν τόπο, σὲ μία κοινωνία ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι κρύβουν ἓνα βαθύτερο περιεχόμενο, τὴν κοινωνία μὲ τὸν Θεόν, μὲ τοὺς ἀγγέλους καὶ τοὺς ἁγίους. Ἡ ζωὴ τοῦ μοναχοῦ εἶναι τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ, τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, συνάμα δὲ αὐτὴ μαρτυρεῖ γιὰ ὅλα αὐτά.

Πλησιάζοντας τὰ Χριστούγεννα, νὰ μπροστά σου οἱ Προπάτορες. Οἱ Προπάτορες; Ἀπορεῖς. Οἱ περισσότεροι ἔζησαν μέσα στὴν ἁμαρτία, τί σχέσι ἔχουν μὲ τὴν Ἐκκλησία; Γιατί ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀφιερῶσει στὴν μνήμη τους δύο Κυριακὲς πρὶν ἀπὸ τὴν Γέννησι τοῦ Χριστοῦ; Διότι αὐτοὶ συνήργησαν στὴν γέννησι τοῦ Χριστοῦ, μᾶς ἔφεραν τὸν Χριστόν, τὴν λαχτάρα τῆς καρδιάς μας, τὸ πλήρωμα τῶν πόθων μας. Οἱ Προπάτορες ξεπέρασαν τὸ περιβάλλον τους καὶ δι' αὐτῶν ἔγινε γνωστὴ ἡ ἀλήθεια σὲ ὅλον τὸν κόσμον· ἀπὸ αὐτοὺς γεννήθηκε ἡ Παναγία, καὶ ἀπὸ αὐτὴν ὁ Χριστός.

Ὅταν ἦλθε ὁ Χριστός, οἱ Προπάτορες ἦταν στὸν ἄδη. Ὅταν ὁ Χριστὸς κατέβηκε ἐκεῖ, οἱ Προπάτορες τὸν πίστεψαν καὶ ὁ Χριστὸς τοὺς ἄρπαξε καὶ τοὺς πῆγε στὰ οὐράνια. Τώρα στέκονται ἐκεῖ, γύρω ἀπὸ τὴν τράπεζα τοῦ μεγάλου δείπνου καὶ περιμένουν ἐμᾶς·

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

περιμένουν νὰ ἐτοιμάσωμε ἑμεῖς τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Θεοῦ. Αὐτοὶ ὑπηρέτησαν τὴν πρώτη ἔλευσι τοῦ Χριστοῦ, ἑμεῖς πρέπει νὰ ἐτοιμάσωμε καὶ νὰ φέρωμε τὸ συντομώτερο τὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ συμφάγωμε ὅλοι μαζί.

Ἐπίσης, οἱ Προπάτορες προετύπωσαν τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Ἐκκλησία, ὅπως ὁ Ἀβραάμ, ἡ Ραάβ, καὶ ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι. Ἀλλὰ καὶ κάθε λόγος μας καὶ κάθε πράξις μας εἶναι ἓνας τύπος τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως ὅλοι οἱ προφῆτες καὶ οἱ βασιλεῖς, οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οἱ δίκαιοι δὲν καταλάβαιναν ὅτι γίνονταν τύποι τοῦ Χριστοῦ, δούλευε ὅμως δι' αὐτῶν ὁ Θεός, ἔτσι καὶ σὲ μᾶς, σὲ ὅ,τι κάνομε καὶ ὅ,τι λέμε, ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ Θεός. Καὶ ὅταν ἀκόμη κάποιος ἀρνήται τὸν Θεόν, τὴν ὥρα ἐκείνη δουλεύει μέσα του ὁ Θεός, καὶ ἂν κάποτε ἀνοίξῃ τὰ μάτια του, θὰ τὸν δῇ. Αὐτὸ τὸ πιστοποιεῖ καὶ τὸ ὄραμα τοῦ Γέροντος Φιλοθέου Ζερβάκου.

Πῆρες μιὰ γεῦσι ἀπὸ τὸν πνευματικὸ λεμῶνα τοῦ Γέροντος Αἰμιλιανοῦ. Καιρὸς γιὰ πλήρη ἐντρούφησι. Καὶ τώρα; «Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν τῷ βασιλεῖ ἡμῶν Θεῷ». Πρόσπεσε, προσκύνησε, δοξολόγησε, εὐχαρίστησε τὸν Βασιλέα καὶ Θεόν σου, γι' αὐτὸ ποῦ εἶσαι, γιὰ ὅ,τι σοῦ χάρισε, γιὰ τοὺς ἀγγέλους, γιὰ τοὺς ἁγίους, γιὰ τὸν οὐρανόν, γιὰ τὴν γῆ, γιὰ τὰ πάντα. Μαζί σου καὶ ὅλοι ἑμεῖς.

Παραδίδονται πρὸς ἕκδοσιν οἱ παρόντες λόγοι ὡς δῶρο τοῦ Γέροντος Αἰμιλιανοῦ γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν παρηγορία τόσο τῶν μοναχῶν ὅσο καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀδελφῶν.

*Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱεραῆς Μονῆς Σίμωνος Πέτρος
Ἀρχιμανδρίτης Ἑλισαῖος*

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ
ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ*

Σήμερα, πρώτη Ίανουαρίου, αρχίζει ο νέος χρόνος. Λέγεται ότι η λέξις Ίανουάριος προέρχεται από τὸν θεὸ Ίανό. Οἱ ἄνθρωποι ἀγάπησαν τόσο πολὺ τὸν θεὸ αὐτό, ὥστε θέλησαν νὰ τὸν ἀπαθανατίσουν καὶ νὰ τοῦ ἀφιερῶσουν τὸν πρῶτο μῆνα τοῦ ἔτους. Τοῦ ἔκαναν ἀγάλματα καὶ τὸν παρίσταναν μὲ δύο κεφάλια, ἓνα γηρασμένο καὶ ἓνα νεανικό. Μὲ τὸ γηρασμένο εὐλογοῦσε τὸ παρελθὸν ἔτος, καὶ μὲ τὸ νεανικό ἔφερε τὸ νέο ἔτος. Ἄλλοτε τὸν παρίσταναν νὰ κρατᾶ ἓνα κλειδί, μὲ τὸ ὁποῖο κλείδωνε τὸν παλαιὸ χρόνο καὶ ἀνοίγε τὴν θύρα τοῦ καινούργιου. Ἄλλοτε πάλι ἔφερε, μὲ χαρακτηριστὰ ἐλληνικούς, στὰ δύο του χέρια τὸν ἀριθμὸν τριακόσια ἐξήντα πέντε, δηλαδὴ τίς ἡμέρες τοῦ χρόνου, σὰν νὰ ἔλεγαν ὅτι αὐτὸς ὁ θεὸς δεσπόζει στοὺς χρόνους καὶ στοὺς αἰῶνες, αὐτὸς κατευθύνει τίς καρδιές μας καὶ τὰ βήματά μας στὰ χρόνια πού περνοῦν.

Ἀλλὰ ὁ θεὸς Ίανὸς εἶναι ἀνύπαρκτος. Αὐτὸς πού ἔφτιαξε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν γῆ καὶ μᾶς ἔφερε στὴν ζωὴ, αὐτὸς κρατᾶει στὰ δάκτυλά του τοὺς χρόνους καὶ τοὺς καιροὺς, αὐτὸς μᾶς ἔβαλε καὶ σήμερα στὸ κύλισμα τοῦ νέου χρόνου. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος ἦλθε στὸν κόσμον, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν χαρὰ τῆς θεότητός του.

Ἄς δοῦμε ὅμως ποιὰ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ χαρὰ μας καὶ ἡ εὐτυχία μας, πῶς μπορούμε νὰ περάσωμε τίς τριακόσιες ἐξήντα πέντε ἡμέρες, πού ἀρχίζουν φέτος καὶ θὰ ξαναρχίσουν τοῦ χρόνου καὶ ἐν συνεχείᾳ στὰ ὑπόλοιπα χρόνια, γιὰ νὰ μὴ μετανοήσωμε καὶ ποῦμε ὅτι πῆγε χαμένη ἡ ζωὴ μας.

Σήμερα ἐορτάζομε τὴν περιτομὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στὸν ἑσπερινὸ καὶ στὸν ὄρθρο ψάλλομε τὸ μικρὸ ἀλλὰ ωραιότατο τροπάριον «Συγκαταβαίνων ὁ Σωτὴρ». Ὁ Σωτὴρ καταδέχθηκε νὰ

* Κήρυγμα στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Γεωργίου Ὁρμυλίας, 1.1.1985.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

φορέση τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἐπὶ πλέον νὰ κάνῃ τὴν περιτομὴ τῆς σαρκὸς του. Αὐτὸ θέλει νὰ μᾶς δείξῃ πῶς ὁ Χριστὸς εἶναι κάθε ἡμέρα μαζί μας, ὅτι πέρασαν οἱ χιλιετίες ἐκεῖνες πού οἱ ἄνθρωποι περιέμεναν τὸν Θεὸν νὰ ἔλθῃ στὴν γῆ, διότι τὸν ἐνοιῶσαν νὰ εἶναι πάνω ἀπὸ τὰ ἄστρα καὶ τοὺς οὐρανοὺς. Ποιὸς μπορεῖ νὰ φθάσῃ τὸν Θεόν, ὅταν εἶναι πάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς; Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἓναν Θεὸν πού εἶναι τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου; Πάλευε ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀναρωτιόταν πού εἶναι ὁ Θεός.

Ἄλλὰ τὸ τροπᾶριο λέγει, «συγκαταβαίνων ὁ Σωτὴρ». Ἐπειδὴ ἔμεῖς πέσαμε στὴν ἁμαρτία, κάτω στὸ χῶμα, κατέβηκε μαζί μας καὶ ὁ Θεός. Γιὰ νὰ μὴν εἶναι ὅμως ἀόρατος καὶ ἀγνωστος, φόρεσε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν καὶ ἔγινε παιδίον. Τὴν ὀγδόη ἡμέρα ὑπέστη τὸν μεγαλύτερο ἐξευτελισμὸν, τὴν περιτομὴν. Ἡ περιτομὴ σήμαινε ὅτι τὸ παιδί ἦταν ἁμαρτωλό. Τὸ γύμνωσαν ἐπάνω σὲ ἓνα τραπέζι στὸν ναὸ καὶ τοῦ ἔκοβαν τὴν ἀκροβυστία. Ἔτρεχε τὸ αἷμα, καὶ τὸ παιδί πονοῦσε καὶ ἔκλαιγε. Γύμνωσαν καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω στὸ τραπέζι ἀπὸ τὸ ὅποιο περνοῦσαν οἱ ἁμαρτωλοί, καὶ περιέτεμαν τὴν ἀκροβυστία του σὰν νὰ ἦταν ὁ μεγαλύτερος ἁμαρτωλός. Ποιὸς νοῦς θὰ μπορούσε νὰ τὸ φαντασθῆ;

Τὶ νόημα ἔχει αὐτό; Ὅπως λέγουν τὰ τροπᾶριά μας καὶ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη καὶ ἡ θεολογία μας, ἡ περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἓνας τύπος γιὰ μᾶς. Δηλαδή, ὁ Χριστὸς φόρεσε τὴν σάρκα μας, γιὰ νὰ μὴν μπορῆ νὰ τὴν ξαναβγάλῃ, ὥστε νὰ μᾶς κουβαλή μαζί του στοὺς ἀτέρμονες αἰῶνες. Ὁ Θεὸς ἔκανε ὅ,τι κάναμε ἔμεῖς οἱ ἄνθρωποι. Ὑπεβλήθη καὶ στίς πλέον ἐξουθενωτικὰς τελετουργικὰς πράξεις τοῦ νόμου, γιὰ νὰ μᾶς πῆ: «Ὅπου ἔπεσες ἐσύ, ἔρχομαι καὶ ἐγώ· ὅπου ντροπιάζεσαι ἐσύ, ἔρχομαι καὶ ἐγώ νὰ ντροπιασθῶ μαζί σου· μόνον νὰ νοιώθῃς ὅτι καὶ στὴν κόλασιν καὶ στὸν ἄδη, ἀκόμη καὶ ἀνάμεσα στοὺς λέοντες καὶ τοὺς πόνοους καὶ τίς θλίψεις, εἶμαι ἐγώ, ὁ Θεός σου». Ὅπως δὲν βγάζει

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

τὴν σάρκα τοῦ ὁ Χριστός, ἔτσι καὶ ἐμεῖς δὲν χάνομε τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος μπῆκε μέσα στὴν δική μας σάρκα· εἴμαστε πιά ἀχώριστοι ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν εἶναι ὁ Θεὸς ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἄστρα καὶ τοὺς οὐρανοὺς. Εἶναι ἐδῶ, μέσα στὸ κορμί μου, στὰ βλέφαρά μου, στὰ χέρια μου τὰ ροζιασμένα ἢ τὰ ματωμένα, στὴν καρδιά μου τὴν ἁμαρτωλή, στὸν πόνο μου τὸν βαθύ.

Ἡ περιτομὴ εἶναι ὁ τύπος τῆς ἀχειροποιήτου περιτομῆς, δηλαδὴ τοῦ βαπτίσματος. Ἡ Ἐκκλησία μᾶς βαπτίζει καὶ μᾶς γεννάει «εἰς Χριστόν», μᾶς κάνει καινούργιους ἀνθρώπους. Τὴν σημερινὴ ἡμέρα μᾶς λέγει: Παιδιά μου, μὲ τὸν καινούργιο χρόνο καὶ τὴν περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ σᾶς ἀνακαινίζω, σᾶς ξαναβαπτίζω, σᾶς κάνω «καινὴν κτίσιν»¹, ἀρκεῖ νὰ ἀνοίξετε τὴν καρδιά σας, γιὰ νὰ μὲ χωρέσετε. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι πετύχαμε τὸ μεγαλύτερο μυστικό, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ φαντασθῆ κανένας ἄνθρωπος πρὸ Χριστοῦ.

Γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ τὸ συλλάβωμε καλύτερα, σήμερα ἡ Ἐκκλησία μᾶς βάζει μαζί μὲ τὸν Χριστὸν καὶ ἓναν μάρτυρα τῆς ἀγιότητός του, τὸν Μέγα Βασίλειο, τὸν πρῶτο ἅγιο ποὺ γιορτάζομε κάθε χρόνο. Ὁ Μέγας Βασίλειος μᾶς φανερώνει πῶς μπορούμε νὰ εἴμαστε ἀλωβήτως ἐνωμένοι μὲ τὸν Θεόν. Γι' αὐτὸ ἡ ἀκολουθία λέγει: «Πᾶσιν ἀστράπτει νοερῶς»². Ὁ ἅγιος Βασίλειος εἶναι τόσο μεγάλος, ὥστε σὲ κάνει νὰ κλείνης τὰ μάτια σου ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς ποὺ ἐκπέμπει, ἀστράπτει νοερῶς στὸ στερῶμα τῆς οἰκουμένης. Ἡ Ἐκκλησία τὸν ὀνόμασε «στόμα σοφίας», «βάσιν ἄσειστον τῆς Ἐκκλησίας»³, ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ ἅγιος θεμελίωσε τὴν Ἐκκλησία πάνω στὸ θεμέλιο τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀποστόλων, γιὰ νὰ μὴν μπορῆ κανεὶς νὰ τὴν νικήσῃ.

1. Β' Κορ. 5, 17.

2. Ὁρθρος 1^{ης} Ἰανουαρίου, Οἶκος.

3. Ἐνθ' ἀνωτ., Οἶκος, Κοστάκιον.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

Ἐπίσης, στὴν ἀπόλυσι τῆς ἀκολουθίας λέμε: «Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ οὐρανοφάντορος τοῦ Μεγάλου». Οὐρανοφάντωρ σημαίνει ὅτι τὸ φῶς του, τὸ μεγαλεῖο του, ἡ δόξα του φθάνει μέχρι τὸν οὐρανό. Ἡ λέξις «οὐρανοφάντωρ» ἔχει καὶ μία δευτέρη ἔννοια: ἀφοῦ ὁ Μέγας Βασίλειος γνώρισε τὸν οὐρανό, μᾶς ἀποκαλύπτει πῶς εἶναι ὁ Θεός, καὶ πῶς μπορούμε νὰ τὸν ἔχωμε πάντοτε δικό μας. Οἱ οὐρανοὶ κατεπλάγησαν βλέποντας τὴν δόξα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ὁ ἅγιος ἦταν φυματικός, καμπούρης, ἀδύναμος, δὲν ἔτρωγε τίποτε. Καὶ ὅμως ὑπερῆρε τοὺς οὐρανοὺς, διότι ὁ Θεὸς μᾶς ἔχει κάνει μιὰ χάρι, ἓνα δῶρο. Τὸ λέγει καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ τροπάρια μας καὶ ὁ σημερινὸς Ἀπόστολος: «Ἐν τῷ Χριστῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς»⁴. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἔβλεπαν τὸν Χριστόν, ἄλλοι τὸν περιγελοῦσαν, ἄλλοι τὸν λιθοβολοῦσαν, ἄλλοι ἤθελαν νὰ τὸν πετάξουν ἀπὸ τὴν ὄφρυν τοῦ βράχου καὶ ἄλλοι τελικῶς τὸν ἐσταύρωσαν. Ὅμως κατοικοῦσε μέσα του ὅλη ἡ θεότητα. Τὸ ἴδιο καὶ σὲ μᾶς κατοικεῖ ὅλη ἡ θεότητα. Γι' αὐτὸ ὁ Μέγας Βασίλειος, ὅπως ἀναφέρουν τὰ τροπάρια, ἐγκατέλειψε τὰ πάντα, «τὴν πρὸς Θεὸν προκρίνας συμβίωσιν»⁵, γιὰ νὰ συμβιώσῃ ἡμέρα καὶ νύκτα μὲ τὸν Θεόν.

Τὸ ἀπολυτίκιο τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὀνομάζει τοὺς τρεῖς ἱεράρχας «μεγίστους φωστῆρας». Ὁ πρῶτος φωστήρ εἶναι ὁ Μέγας Βασίλειος. Ἡ λέξις φωστήρ σημαίνει φακός. Ὅπως μέσα στὸ σκοτάδι ἀνάβομε τὸν φακὸ καὶ ξαφνικὰ τὰ βλέπομε ὅλα, ἔτσι ἓνας μέγιστος φακός, ἓνας προβολέας εἶναι καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ζωὴ του μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν Χριστόν· μᾶς κοιτάζει στὰ μάτια καὶ μᾶς λέγει: Νά, ἐδῶ εἶναι ὁ Χριστός. Ἐμεῖς δὲν βλέπομε

4. Κολ. 2, 9.

5. Ἐσπερινὸς 1^{ης} Ἰανουαρίου, δοξαστικὸν κεκραγαρίων.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

τὸ φῶς, μᾶς τὸ ὁμολογεῖ καὶ ἡ θεολογία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὁ ἅγιος ὅμως γίνεται ἓνα παράθυρο, μέσῳ τοῦ ὁποίου ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι κοιτάζομε τὸν Θεὸν μέσα στὰ ἔγκατά μας, ὅπου τὸν βάλουμε μὲ τὸ βάπτισμά μας. Ἀλλὰ καὶ τὸ κάθε τι μᾶς λέγει ὅτι μὲ τὸν Θεὸν κάναμε ἓναν γάμο, πὺ δὲν εἶναι πολιτικός, κοσμικός, ἐξωτερικός, δὲν διαλύεται· εἶναι γάμος ἀδιάλυτος. Δὲν ὑπάρχει διαζύγιο στὸν γάμο μὲ τὸν Χριστόν.

Ἄραγε, ἔχομε ὅλοι τὸν Χριστόν; Βεβαίως· μᾶς τὸ λέγει ὁ ἅγιος. Τί συμβαίνει ὅμως ὅταν ἁμαρτάνουμε; Ἄς ἀναφέρουμε ἓνα παράδειγμα. Ἐνας πατέρας μὲ τὸν μόγθο του ἔχει μαζέψει μία κληρονομιά γιὰ τὸ παιδί του καὶ τοῦ λέγει: Παιδί μου, αὐτὰ εἶναι δικὰ σου, ἔλα νὰ κάνωμε ἓνα συμβόλαιο, γιὰ νὰ μὴν μπορῆ κανεὶς νὰ σοῦ τὰ πάρη. Καὶ τὸ παιδί ἀπαντᾷ: Δὲν θέλω, πατέρα. Ὁ πατέρας τὰ ἔχει ἐτοιμάσει ὅλα καὶ περιμένει μόνον τὴν ὑπογραφή τοῦ παιδιοῦ. Ἐὰν δὲν ὑπογράψῃ τὸ παιδί, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πάρη τὴν κληρονομιά, ἐνῶ τοῦ ἀνήκει. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Θεός, θέλοντας καὶ μὴ εἶναι μέσα μας, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξαναγκάσῃ· θέλει νὰ συγκατανεύουν οἱ καρδιές μας, καὶ τότε ἐνεργεῖ. Ὅταν ὅμως ἐμεῖς δὲν θέλωμε, κάθεται μέσα μας στενοχωρημένος καὶ δὲν κάνει τίποτε.

Γι' αὐτὸ λέγει ἡ Ἁγία Γραφή: «Μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον»⁶. Ἀφῆστε τὸν Θεὸν νὰ σᾶς ἀγκαλιάζῃ, νὰ σᾶς φωτίξῃ, ὅπως τὸν Μέγα Βασίλειο. Ἀφῆστε νὰ κἀνῃ μεσουράνημα ἡλιακὸ τὴν κάθε ἡμέρα σας. Ἀκριβῶς ἔτσι ἔγινε μὲ τὸν Μέγα Βασίλειο. Ὁ ἀδελφός του, ὁ Γρηγόριος Νύσσης, λέγει δύο μόνον φράσεις: «Νυκτὸς οὔσης, γίνεται αὐτῷ φωτὸς ἔλλαμψις κατὰ τὸν οἶκον προσευχομένῳ»⁷. Ἐνῶ ὁ ἅγιος προσευχόταν μέσα στὴν νύκτα, στὸ σκοτάδι, αἰφνιδίως ἄυλο φῶς, θεϊκό, πλημμύρισε τὴν σπηλιά

6. Ἐφ. 4, 30.

7. Ἐπιτάφιος λόγος εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν τὸν μέγαν Βασίλειον, PG 46, 809C.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

του και τὸν ἴδιο, και ἔγινε ὀλόκληρος ἀστραφτερός, ἕνας φωστήρ. Ἀπὸ τότε ὁ ἅγιος Βασίλειος μιλάει συνεχῶς γιὰ τὸ ἄκτιστο φῶς, και ὅτι, μόλις ζητήσωμε τὸν Θεόν, Ἐκείνος μᾶς δίνει τὰ πάντα.

Ἀδελφοί μου, ὁ Μέγας Βασίλειος ἀναμοχλεύει ὅλη τὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας και τοῦ Θεοῦ ἐν σχέσει μὲ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Γι' αὐτὸ χθές, στὸν ἐσπερινό, ἡ Ἐκκλησία μας διάβασε ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη τὸ κομμάτι πού ἔλεγε: «᾿Ωφθη Κύριος τῷ Ἀβραὰμ και εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός σου». Ὁ Ἀβραὰμ γνώρισε ἀμέσως τὸν Θεόν και ἔπεσε και τὸν προσκύνησε. Τότε ὁ Θεός, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ κουράγιο, τοῦ λέγει: «Ἴδου ἡ διαθήκη μου μαζί σου· σοῦ ἔδωσα πολλές ὑποσχέσεις, ὅτι ἀπὸ σένα θὰ βγῆ τὸ ἐκλεκτὸ γένος, τὸ γένος πού θὰ ἔχῃ τὸν Θεόν κάθε ἡμέρα μαζί του. Και τώρα, δές με, ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός σου· μὲ βλέπεις, ἐσὺ ὁ θνητός, και δὲν πεθαίνεις. Ἴδου ἡ διαθήκη μου. Ὅ,τι σοῦ εἶπα, εἶναι ἀληθινό. Ἀφοῦ βλέπεις ἐμένα, θὰ γίνουν και ὅλα τὰ ὑπόλοιπα»⁸.

Μετὰ τὸν Ἀβραὰμ εἶδαν τὸν Θεόν ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, μυριάδες μυριάδων ἅγιοι, μόνον και μόνον γιὰ νὰ πιστέψουν οἱ δικές μας τυφλές καρδιές. Ἀλλὰ τί σημαίνει αὐτὸ τὸ «ἐγώ», «ἐγὼ εἰμι ὁ Θεός σου»; Ὅταν ξαφνικὰ ἀκούσῃς τὴν κραυγὴ «ἐγώ», ξαφνιάζεσαι. Ὁ Θεός ἤθελε μὲ τὸ «ἐγώ» νὰ κἀνῃ τὸν Ἀβραὰμ νὰ τὸν προσέξῃ. «Ἐδῶ εἰμι ἐγώ, τοῦ λέγει, ἐδῶ εἶναι και ἡ διαθήκη μου». Τὴν κοσμικὴ διαθήκη τὴν ὑπογράφουμε στὸ συμβολαιογραφεῖο. «Γιὰ τὴν δική μου διαθήκη, λέγει ὁ Θεός, δὲν χρειάζεται νὰ πᾶς πουθενά. Ἐδῶ πού εἰμι ἐγώ, ἐδῶ εἶσαι και σύ· ἔχομε συμβληθῆ και, ὅ,τι περιμένεις, θὰ γίνῃ ὅπωςδῆποτε».

Και σύ, ἀδελφέ μου, ἐκεῖ πού κάθῃσαι στερημένος, θλιμμένος, ἐκεῖ πού λές ὅτι εἶσαι ἄπιστος, ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός, λίγο ἂν τὸν θυμηθῆς, μπορεῖ νὰ ἀκούσῃς τὴν φωνή του. Τὸ «ἐγώ» τοῦ Θεοῦ

8. Βλ. Γέν. 17, 1 κ.ε.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

σημαίνει ὅτι δὲν εἶσαι μόνος σου· «ἐδῶ εἶμαι καὶ ἐγώ, ὁ Θεός σου». Πρέπει νὰ εἶμαστε πολὺ βαρυκάριοι, γιὰ νὰ μὴν μποροῦμε νὰ τὸ καταλάβουμε.

Ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν ἐμεῖς, οἱ τόσο ἁμαρτωλοί, πού τὸν ξεχάσαμε στὴν καθημερινή μας ζωὴ, νὰ τὸν ἔχουμε τόσο εὐκόλα κοντὰ μας, παρ' ὅτι δὲν τὸν ἔχουν δεῖ τὰ μάτια μας, γιὰτὶ δουλεύουν στὴν ματαιότητα καὶ στὴν φθορά; Ἀσφαλῶς ναί. Τί εἶναι ἡ λειτουργία πού κάναμε σήμερα; Τί εἶναι ἡ ἐκκλησία στὴν ὁποία συνεργόμαστε; Τί ἐπιτελεῖτε κάθε φορὰ πού ἔρχεσθε στὸν ναό; Τί εἶναι ἡ λατρεία; Στὸν ὄρθρο, ὁ Οἶκος ὁ ἀναφερόμενος στὸν Μέγα Βασίλειο λέγει: «Δεῦτε οὖν καὶ στῶμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, θερμῶς ἐνατενίζοντες», ἐλάτε νὰ πᾶμε νὰ δοῦμε τὸν Χριστόν. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἐδῶ πού δὲν εἶναι θεοφόρο καὶ ἐπομένως, «στῶμεν», λέγει, «ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐνατενίζοντες»· ὅπου νὰ κοιτάζουμε, ἐκεῖ εἶναι ὁ Θεός! Ὁλόκληρη ἡ θεότης σκεπάσθηκε ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐμεῖς ὀλόκληροι σκεπαζόμαστε ἀπὸ τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Ἐπομένως, ἡ λατρεία μᾶς περιβάλλει μὲ τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως παλαιὰ ἡ μάνα μὲ τὴν φασκιά περικάλυπτε τὸ μωρὸ της, ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς περικαλύπτει μὲ τὴν θεότητά του, γιὰ νὰ μᾶς προφυλάξῃ.

Σήμερα μιλάμε γιὰ τὸν Μέγα Βασίλειο τὸν οὐρανοφάντορα. Μήπως ὅμως καὶ ὁποιαδήποτε ἀκολουθία καὶ ὁποιοσδήποτε βίος ἁγίου δὲν μιλάει γιὰ τὰ βιώματά του μὲ τὸν Θεόν; Ὅπου ὑπάρχει ἅγιος καὶ ὅπου διαβάσεις βίο ἁγίου, ἐκεῖ μπορεῖς νὰ ἀκούσης τὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ: «Ἐγώ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου». Ἐκεῖ πού διαβάσεις, ἀνάμεσα στὸ μάτι σου καὶ στὸ βιβλίον εἶμαι ἐγώ, λέγει ὁ Θεός. Καὶ ὅ,τι ἔκανε ὁ ἅγιος —τὰ μαρτύρια, τὰ παθήματα, ἡ δόξα του—, ὅλα μαρτυροῦν ὅτι ἐγὼ ἦμουν μαζί του.

9. Ἔξ. 20, 2.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

Ἦς μιμούμεθα τοὺς ἁγίους. Ἦς μιμούμεθα τὴν πίστι τους. Ἦς πιστεύουμε ὅπως αὐτοί. Καὶ τί πιστεύουν; Τὸν ἀόρατον Θεὸν ἐν ὄρατοῖς σημείοις. Ἐπίσης, νὰ μιμούμεθα τὴν ζῆσι τους. Ὁ κάθε ἅγιος τί θαύματα ἔκανε! τί λείοντες νίκησε! τί αυτοκράτορες ἐξεμηδένισε! Ὁ κάθε ἅγιος ξεπέρασε κάθε ἀνθρώπινη νόησι, διότι εἶχε θεῖο ζῆλο. Ὅπως ἀνάβουμε τὸ κεράκι καὶ δημιουργεῖ λίγη ζῆσι, ἔτσι ἄς ἀνάβουμε λίγη ζῆσι καὶ στὴν ψυχὴ μας. Τέλος, ἄς μιμούμεθα τὴν ταπεινώσί τους. Τί σημαίνει ταπεινώσις; Ἐνῶ εἴμαστε ἁμαρτωλοί, κακομοίρηδες, παρὰ ταῦτα νὰ ἔχουμε τὸ θάρρος νὰ ὁμολογοῦμε: *Ναί, ἐδῶ εἶναι ὁ Θεός. Νὰ ἔχουμε τὴν ταπεινώσι νὰ ὁμολογοῦμε τὴν θεότητά του, ὅπως τὴν ὁμολόγησαν οἱ ἅγιοι. Ὅπου μένει ὁ Θεός, ὁ χῶρος γίνεται κατοικητήριό του καὶ ἐμεῖς γινόμεθα κατοικητήρια τοῦ Θεοῦ.*

Εἴμαστε θεοφόροι. Ὅταν κινούμαστε, ἄς θυμώμαστε ὅτι μεταφέρουμε τὸν Χριστὸν παντοῦ. Καταδέχεται ἐκεῖνος νὰ μένη μέσα μας —δὲν συμερίζεται τὴν ἁμαρτία μας—, ὥστε, μόλις χύσωμε ἓνα δάκρυ ἢ κάνωμε τὸν σταυρό μας ἢ ποῦμε, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν», ἀμέσως νὰ μᾶς φωτίσῃ τὰ σπλάγχνα καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἄκτιστο καὶ θεία ἐνέργειά του. Ἐμεῖς λοιπὸν εἴμαστε κατοικητήρια τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ καὶ τὸ σπίτι μας τί εἶναι; Ὅταν πηγαίνῃς, ἀγαπητέ μου, στὸ σπίτι σου καὶ ἀπὸ ἀγάπη ἀγκαλιάζῃς καὶ φιλᾷς τὴν γυναῖκα σου, ὅταν εἶσαι μαζί της ἐνωμένος καὶ τὴν φροντίζῃς μὲ στοργὴ καὶ μὲ λαχτάρα καὶ μὲ θυσία, τί νομίζεις ὅτι κάνεις; Κάνεις τὸν οἶκο σου θεοφόρο. Μὴ σᾶς κἀνῆ ἐντύπωσι αὐτὸ πού σᾶς λέγω. Ὁ προφήτης Μαλαχίας λέγει στὸν ἄνδρα: Ἡ γυναῖκα, πού ἐνυμφεύθῃς, εἶναι «κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης σου»¹⁰ καὶ σύ, λέγει στὸν ἄνδρα, κοινωνὸς τῆς δικῆς της διαθήκης. Τί σημαίνει αὐτό;

10. *Μαλ.* 2, 14.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Όταν στην Παλαιά Διαθήκη γινόταν γάμος, τὸ πρῶτο Σάββατο –για μᾶς Κυριακή– τὸ ζευγάρι πήγαινε στὴν συναγωγή, ὁ μὲν ἄνδρας μὲ τοὺς φίλους του, ἡ δὲ γυναίκα μὲ τίς φίλες της. Οἱ ἱερεῖς τιμητικὰ τοὺς ἔβαζαν μπροστὰ μπροστὰ, καὶ ἔπαιρναν τὸν ἄνδρα ὡς κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς τύπο τοῦ μέλλοντος ἔλθειν Χριστοῦ, καὶ τοῦ ἔδιναν νὰ διαβάσῃ τὸν νόμο καὶ τοὺς προφῆτες¹¹. Μὲ αὐτὸ ἤθελαν νὰ δείξουν ὅτι ὁ γάμος δὲν εἶναι τόσο συμβίωσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, ὅσο σύμβασις μὲ τὸν νόμο καὶ τοὺς προφῆτες. Τὸ ἴδιο καὶ ἐμεῖς, μὲ τὸν γάμο συνάπτομε τὴν ζωὴ μας μὲ τὸν Χριστόν. Καὶ ὅταν καμιὰ φορὰ ἔχουν γίνει ἁμαρτίες πρὸ τοῦ γάμου, πάλι ἡ Ἐκκλησία μακροθυμεῖ· δὲν ἀφαιρεῖ τὴν ἀγάπη της, τὴν εὐσπλαγχνία της. Ὁ ἐπίσκοπος ὑπογράφει τὸ συμβόλαιο, ποῦ σημαίνει ὅτι αὐτοὶ οἱ δύο ἐνώθηκαν μὲ τὸν Χριστόν. Ὅπως ὁ Χριστὸς καρφώθηκε ἐπάνω στὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ, ἔτσι ἀκριβῶς καρφωνόμαστε καὶ ἐμεῖς στὸν Χριστόν, γιὰ νὰ μᾶς δοξάζῃ καὶ νὰ μᾶς δίνη τὴν ζωὴ.

Ὁ Θεὸς ἤθελε οἱ σύζυγοι νὰ ἔχουν συνεχῆ χαρὰ καὶ εὐτυχία. Γι' αὐτὸ, ἄς δοῦμε τὴν καθημερινὴ πραγματικότητα. Ὅταν μπαίνομε στὸ σπίτι μας, ποῦ πηγαίνομε; Στὸν Θεόν. Ὅταν ἀγκαλιάζομε τὴν γυναῖκα μας καὶ τὰ παιδιὰ μας, ἐκεῖ εἶναι ὁ Θεός. Ἡ Ἁγία Γραφή γράφει: Ὅταν παντρευτοῦν δύο νέοι, τὴν πρώτη χρονιά δὲν ἐπιτρέπεται ὁ σύζυγος, ἀκόμη καὶ ἂν ἡ πατρίδα εἶναι σὲ ἐσχάτη ἀνάγκη, νὰ πάῃ στρατιώτης, διότι ὁ στρατὸς εἶναι κίνδυνος, φόβος, ἀγωνία. Θέλω, λέγει ὁ Θεός, ἡ γυναίκα νὰ τέρπεται, νὰ εὐφραίνεται, νὰ εὐτυχεῖ μὲ τὸν ἄνδρα της, καὶ ὁ ἄνδρας μὲ τὴν γυναῖκα του¹², ἀρκεῖ νὰ καταλαβαίνουν ὅτι αὐτὰ τὰ κάνω ἐγώ.

11. Βλ. σχετικῶς ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ, *Ἱστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης*, σσ. 483, 485.

12. *Λευτ.* 24, 5.

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

Ἀλλὰ καὶ ὅταν δίνουμε στὰ παιδιὰ μας χριστιανικὴ ἀγωγή, ὅταν τοὺς μαθαίνουμε πῶς νὰ ζοῦν κατὰ Θεόν, τί κάνουμε; Γίνονται τὰ ματάκια τους σπλάγγνα τοῦ Θεοῦ, σπλάγγνα ἐλεημοσύνης καὶ ἀγάπης. Ὅταν μὲ τὴν ὑπομονή μας καὶ τὴν ταπείνωσι βοηθοῦμε τὸ παιδί μας, ἀλλὰ σεβώμαστε τὴν ἐλευθερία του, τοῦ ἐπιτρέπουμε δηλαδὴ νὰ ζῇ χωρὶς νὰ μᾶς φοβᾶται, τότε τί κάνουμε; Μαρτυροῦμε τὴν ἐλευθερία ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός. Ὡστε λοιπὸν καὶ τὸ σπίτι μας εἶναι σπίτι τοῦ Θεοῦ. Ὅπου μπαίνει τὸ ἀνδρόγυνο καὶ τὰ παιδιὰ, ἐκεῖ εἶναι καὶ ὁ Χριστός.

Τέλος, ὅταν προσευχώμαστε, τί κάνουμε; Εἶδατε πόσες πηγές μᾶς δίνουν τὸ «ὔδωρ τὸ ἀλλόμενον εἰς ζωὴν αἰώνιον»¹³, τὸν Χριστόν; Κάνουμε προσευχὴ καὶ γίνεται μέσα μας μία εἴσοδος τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν ἀναπνοή μας μπαίνει ὁ Χριστός. Τὸ λέγουν ὅλοι οἱ Πατέρες αὐτό, ὅλοι οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας. Θὰ τὸ καταλάβετε καὶ ἐσεῖς, ἐὰν τὸ δοκιμάσετε. Δὲν ἀδικεῖ κανέναν ὁ Θεός. Ὅταν λοιπὸν προσευχώμαστε, γίνεται εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως οἱ παῖδες τῶν Ἑβραίων καὶ οἱ μεγάλοι ἔστρωναν τὰ ἱμάτιά τους γιὰ νὰ περάσῃ ὁ Χριστός στὰ Ἱεροσόλυμα, ἔτσι καὶ ἐμεῖς μὲ τὴν προσευχὴ μας στρώνουμε στὸν Χριστὸν τὰ δικὰ μας ἱμάτια, γιὰ νὰ περάσῃ μέσα μας· στρώνουμε τὸν πόνο μας, τὸν καημό μας, τὶς ἀρρώστιες μας, τοὺς πόθους μας, τὶς ἐλπίδες μας, τὴν πίστι μας καὶ τὴν ἀπιστία μας. Ἀκόμη καὶ τὶς ἁμαρτίες μας δέχεται ὁ Χριστός νὰ στρώσωμε, γιὰ νὰ τὶς τσαλαπατήσῃ τὸ γαϊδουράκι—διότι «ἐπὶ πῶλον ὄνου» εἰσῆλθε στὰ Ἱεροσόλυμα¹⁴— καὶ νὰ τὶς ἀφανίσῃ, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ποὺ προσεύχεται νὰ ἀκούσῃ: «Καὶ ἐγώ, ὁ Θεός, μπαίνω μέσα σου».

Στὴν προσευχὴ μας, μαζί μὲ τὶς δυσκολίες καὶ τὶς ἐλπίδες

13. *Ιω.* 4, 14.

14. *Ιω.* 12, 15.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

μας, ἀπλώνομε καὶ τὰ δίχτυα γιὰ νὰ πιάσωμε τὸν Χριστόν. Οἱ μαθηταὶ ἔρριχναν δίχτυα, γιὰ νὰ πιάσουν ψάρια, καὶ ἔπιασαν τελικῶς τὸν Χριστόν. Ἔχομε καὶ ἐμεῖς τὰ δικὰ μας τὰ δίχτυα. Εἶναι ὅλα αὐτὰ πού κάνομε καὶ ἀρέσουν στὸν Θεόν: οἱ ἀρετές μας, ἡ νηστεία μας, ἡ ἀγρυπνία μας, ἡ προσευχή μας ἔστω καὶ μισή ὥρα τὸ εἰκοσιτετράωρο. Ὅ,τι κάνομε, τὸ δέχεται ὁ Θεός· τὸ δέχεται σὰν στρωσίδι καὶ περπατάει ἐπάνω του βασιλικώτατα, γιὰ νὰ μᾶς εὐλογῆσῃ καὶ νὰ μᾶς πλουτίσῃ.

Ἄς ξεύρωμε ὅτι εἴμαστε συνεχῶς μαζί μετὰ τὸν Χριστόν. Ποιὸς δὲν θὰ εἶναι εὐτυχισμένος, ὅταν τὸ καταλάβῃ; Εἶπαμε ὅτι ὁ Χριστὸς ἔλαβε σάρκα. Ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ ζήσῃ χωρὶς τὴν σάρκα του. Τὸ ἴδιο καὶ ἐμεῖς δὲν μπορούμε νὰ ζήσωμε χωρὶς τὸν Χριστόν. Ἐπομένως, ἡ σάρκα μας πού ἐνεδύθη ὁ Χριστὸς τὸν περικλείει. Στὴν Παλαιὰ καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη ἔχομε τὸν ἴδιο συμβολισμό. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ὁ Θεὸς λεγόταν Γιαχβέ. Μόνον πού ἀκοῦς τὸ ὄνομα αὐτό, τρομάζεις. Καὶ ὅμως, στὴν Καινὴ Διαθήκη ταπεινώθηκε καὶ ἔγινε ὅπως ἐμεῖς, ἔγινε Ἰησοῦς· ἔσκυψε καὶ σκύβει γιὰ νὰ μᾶς σώσῃ. Γι' αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χωριστοῦμε ἀπὸ αὐτόν. Ἀδιαλείπτως εἴμαστε ἀδιαίρετοι ἀπὸ τὸν Χριστόν.

Στὴν λειτουργία, ὅταν κάνομε τὴν θεία κοινωνία, ρίγνομε μέσα στὸ Ἅγιο Ποτήριο κρασί καὶ νερό, καὶ μετὰ βάζομε τὸν ἄρτο. Εὐλογοῦμε τὸ κρασί καὶ τὸ κάνομε αἷμα Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἐκεῖ. Γιατί βάζομε καὶ κρασί καὶ νερό; Ἐὰν δὲν βάλωμε νερό, δὲν γίνεται Χριστός. Ἐὰν βάλωμε μόνον νερό καὶ δὲν βάλωμε κρασί, πάλι δὲν γίνεται Χριστός. Γιατί; Γιὰ νὰ μᾶς θυμίζῃ τὸ γεγονός τῆς σημερινῆς μας γιορτῆς. Τὸ κρασί εἶναι ὁ τύπος τοῦ Χριστοῦ πού μεθαίει τίς καρδιές, καὶ τὸ νερό εἶναι ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅπως δὲν γίνεται νὰ ὑπάρχῃ ὁ Χριστὸς χωρὶς σάρκα — ὁ Θεὸς δὲν δέχεται νὰ σταθῇ πουθενά χωρὶς τὸν ἄνθρωπο, χωρὶς

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

τόν λαό—, τὸ ἴδιο, ὅπου ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ Θεός. Ἡ χαρά μας λοιπὸν εἶναι ἄνετη καὶ εὐκολη, διότι εἶναι Αὐτός.

Ἀδελφοί μου, σᾶς εὐχομαι ἢ καινούργια χρονιὰ νὰ εἶναι γεμάτη ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐτυχία. Χρόνια πολλά σᾶς εὐχομαι· χρόνια πολλά, γιὰ νὰ αὐξάνεται ἡ χαρὰ σας καὶ ἡ εὐτυχία σας. Χρόνια πολλά, πού θὰ δώσουν σὲ σᾶς καὶ στὴν οἰκογένειά σας τὰ ἀγαθὰ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἰακώβ, τῶν πατριαρχῶν, τῶν προφητῶν, τῶν ἁγίων. Ὅλα τὰ ἀγαθὰ νὰ ἔρθουν στὸ χωριὸ σας καὶ στὰ σπίτια σας. Τὸ ξέρω, εἶσθε ἀγαπημένος τοῦ Θεοῦ λαός. Χρόνια πολλά λοιπὸν, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ποῦμε, ὅπως ἔλεγε σήμερα τὸ μεγαλυτάριό μας: «Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὸν ἐν ἱεράρχαις Βασίλειον τὸν Μέγαν», διότι μᾶς ἔδωσε τὴν αἴσθησι τοῦ Θεοῦ τοῦ προσκεκολλημένου στὴν ζωὴ μας. Ἄνοιξες, οὐρανοφάντορ Βασίλειε, τὰ οὐράνια καὶ μᾶς ἀπεκάλυψες ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ κατέβηκε ὁ Θεὸς καὶ ἦλθε ἀνάμεσά μας.

Ἄς τελειώσωμε μὲ ἓνα γεγονός. Κάποιος εἶχε πάει στὸν ναὸ γιὰ νὰ βρῆ τὸν Θεόν. Μὲ λαχτάρα γονάτισε καὶ προσευχόταν. Εἶχε ἀνάγκη. Δὲν ἔνοιωθε καμιὰ εἰρήνη, δὲν καταλάβαινε τίποτε. Πηγαίνει στὸ σπίτι του καὶ τὴν νύκτα αἰφνιδίως τὸν περιλάμπει ἓνα ἄυλο φῶς, τὸ φῶς τῆς θεότητος. Ἄλλαξε, φωτίσθηκε, χάρηκε, πανηγύρισε, κατάλαβε ὅτι ἦταν ὁ Θεός· γονάτισε γιὰ νὰ τὸν προσκυνήσῃ καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ, μὰ ξέχασε γιὰ τί ἤθελε νὰ τὸν παρακαλέσῃ. Δὲν εἶχε τίποτε, γιὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ. Τὸ πᾶν εἶχε ἀλλάξει μέσα του. Τὸ πᾶν εἶχε γίνει θεϊκὴ παρουσία.

Τέτοια ἄς εἶναι ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ σᾶς, καὶ ἔτσι σᾶς εὐχομαι νὰ ζήσετε χρόνια πολλά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	VII
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	XV

ΛΟΓΟΙ ΕΩΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ.....	1
ΝΕΟΣ ΧΡΟΝΟΣ, ΕΓΓΥΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.....	13
ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ	27
ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ ΚΑΙ ΕΡΗΜΟΣ	33
Ο ΗΣΥΧΑΣΜΟΣ, ΑΙΩΝΙΟΣ ΛΥΧΝΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	53
Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΒΑΣΕΙ ΤΩΝ ΠΡΟΦΗΤΕΙΩΝ	71
Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ	83
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ	115
Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ «ΑΕΙΟΝ ΕΣΤΙ»	133
ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ	141
ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ	147
ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Ο ΑΓΙΟΡΕΪΤΗΣ	159
Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ	167
Η ΙΣΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΡΙΑ Η ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ	183
Ο ΜΟΝΑΧΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΑΒΩΡΙΟΝ ΦΩΣ	191
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΖΩΗ	219
Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΣΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ	247
ΟΙ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΜΑΣ ΖΩΗ	255
ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ - ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ	287
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΡΙΣΤΟΓΟΝΙΑ	307

ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΟΙ

ΤΟ ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΚΟ ΔΕΝΔΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ	327
ΑΓΙΟΣ ΣΙΜΩΝ Ο ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ	341

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

Α. ΠΙΝΑΚΕΣ ΧΩΡΙΩΝ.....	347
Β. ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΩΝ.....	357

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜ. ΑΙΜΙ
ΛΙΑΝΟΥ ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΟΥ
ΛΟΓΟΙ ΕΟΡΤΙΟΙ ΜΥΣΤΑΓΩ
ΓΙΚΟΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ
& ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ
ΤΗΣ ΙΝΔΙΚΤΟΥ ΜΕ ΕΠΙΜΕΛ
ΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΙΕΡΟΥ ΚΟΙΝΟ
ΒΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ Θ
ΕΟΤΟΚΟΥ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤ
ΗΝ ΟΛΒΟΣ Ε.Π.Ε. & ΒΙΒΛΙΟΔΕ
ΤΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ Ι. ΜΠΟΥΝΤ
ΑΣ-Π. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Ο.Ε. Τ
ΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 2014 Γ
ΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤ
ΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΙΝΔΙΚΤΟΣ

Ἀριθμὸς Ἐκδόσεως: 374

Ἀ Ἔκδοσις: Φεβρουάριος 2014

Ἀντίτυπα Ἀ Ἐκδόσεως: 2.000

